

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Δ69/2021

(του αρ. 2, παρ. 2, περ. γ', υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011)

Στην Αθήνα σήμερα την 14η Οκτωβρίου του έτους δύο χιλιάδες είκοσι ένα (2021), ημέρα Πέμπτη και ώρα 09:30 π.μ. και επί της οδού Κεφαλληνίας 45 & Κορνά Τράκα, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

Προεδρεύων: Αδάμ Καραγλάνης, Αντιπρόεδρος

Μέλη: Δημήτρης Σταθακόπουλος (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Μαρία Στυλιανίδη (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Ερωφίλη Χριστοβασίλη (μέσω τηλεδιάσκεψης)
Βασιλική Σκαρτσούνη

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης, ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού

Εισηγήτρια: Φιλία Κοντραφούρη, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστησαν η εισηγήτρια, Φιλία Κοντραφούρη, καθώς και η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης, Μαρία Παναγοηλιοπούλου (μέσω τηλεδιάσκεψης), οι οποίες και αποδεσμεύτηκαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και λήψης της απόφασης από τα Μέλη της Αρχής.

Θέμα: Παροχή της σύμφωνης γνώμης της Αρχής κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, επί αιτήματος του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ως εκπροσώπου του Συνδέσμου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, για την προσφυγή του τελευταίου σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης για την ανάθεση πέντε (5) συμβάσεων με αντικείμενο τη συνδρομή και απόκτηση δικαιωμάτων απομακρυσμένης πρόσβασης σε ηλεκτρονικές πηγές και υπηρεσίες πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών επιστημονικών περιοδικών και βιβλίων, συνολικής εκτιμώμενης αξίας 1.128,373,24€ συμπ. ΦΠΑ (938.430,03 χωρίς ΦΠΑ), για τα έτη 2021 έως 2024, κατ' επίκληση των διατάξεων του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β' υποπερ. γγ' του ν. 4412/2016.

1. Με το με α.π. 49450/29.07.2021 αίτημα του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (εφεξής και Α.Π.Θ.), ως εκπροσώπου του Συνδέσμου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (εφεξής και Σ.Ε.Α.Β.), προς την Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (εφεξής και Αρχή), το οποίο παρελήφθη από την Αρχή την 30.7.2021 και έλαβε α.π. εισερχομένου Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. 4446/30.7.2021, ζητείται η σύμφωνη γνώμη της Αρχής κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, ως ισχύει, για την προσφυγή του ανωτέρω Συνδέσμου σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού για την ανάθεση πέντε (5) συμβάσεων με αντικείμενο τη συνδρομή και απόκτηση δικαιωμάτων απομακρυσμένης πρόσβασης σε ηλεκτρονικές πηγές και υπηρεσίες πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών επιστημονικών περιοδικών και βιβλίων, συνολικής εκτιμώμενης αξίας 1.128,373,24€ συμπ. ΦΠΑ (938.430,03 χωρίς ΦΠΑ), για τα έτη 2021 έως 2024, με τους εκδοτικούς οίκους ACM, APS, ORCHID, De Gruyter καθώς και την εταιρεία INTEROPTICS ΑΕ, κατ' επίκληση των διατάξεων του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β' υποπερ. γγ' του ν. 4412/2016 (για λόγους σχετικούς με την προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων των πέντε προτεινόμενων αναδόχων).

Ειδικότερα, οι προς ανάθεση συμβάσεις του Σ.Ε.Α.Β. είναι οι εξής: α) μία (1) σύμβαση με εκτιμώμενη αξία 94.718,22€ χωρίς ΦΠΑ (με ΦΠΑ 117.450,59€) και προτεινόμενο ανάδοχο τον εκδοτικό οίκο / πάροχο με την επωνυμία Association for Computing Machinery (ACM) για το έτος 2021, β) μία (1) σύμβαση με εκτιμώμενη αξία 121.098,60€ χωρίς ΦΠΑ (με ΦΠΑ 150.162,26€) και προτεινόμενο ανάδοχο τον εκδοτικό οίκο / πάροχο με την επωνυμία American Physical Society (APS) για το έτος 2021, γ) μία (1) σύμβαση με εκτιμώμενη αξία 254.977,00 € χωρίς το ΦΠΑ (με ΦΠΑ 316.171,48 €) και προτεινόμενο ανάδοχο τον εκδοτικό οίκο / πάροχο με την επωνυμία Open Researcher and Contributor Identifier (ORCID) για τα έτη 2021 – 2022, δηλαδή για δύο (2) έτη και δ) μία (1) σύμβαση με συνολική εκτιμώμενη αξία 147.000,00 € χωρίς το ΦΠΑ για τα έτη 2021-2023, δηλαδή για τρία έτη και προτεινόμενο ανάδοχο τον εκδοτικό οίκο /

πάροχο με την επωνυμία De Gruyter και ε) μία (1) σύμβαση με εκτιμώμενη αξία 320.636,21 ευρώ πλέον ΦΠΑ (397.588,91 ευρώ συμπ. ΦΠΑ) για τα έτη 2021 – 2024, δηλαδή για τρία (3) έτη και προτεινόμενο ανάδοχο την εταιρεία INTEROPTICS AE.

I. Ιστορικό- πραγματικά περιστατικά

2. Από τα έγγραφα και στοιχεία του υποβληθέντος φακέλου προκύπτουν τα εξής:

2.1 Στην από 27.7.2021 επιστολή της Προέδρου του Σ.Ε.Α.Β. προς την Αρχή με θέμα “σχετικά με αίτημα παροχής σύμφωνης γνώμης για την προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης του άρθρου 32 του ν. 4412/2016 πέντε (5) συμβάσεων του ΣΕΑΒ” αναφέρονται τα εξής:

«Σας ενημερώνουμε ότι ο Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (ΣΕΑΒ) έχει συσταθεί κατόπιν της ειδικής νομοθετικής πρόβλεψης του άρθρου 17 του ν. 3404/2005 (Α΄ 260), με την από 27-2-2008 προγραμματική συμφωνία μεταξύ των Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι. της χώρας και αποτελεί αναθέτουσα αρχή δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών κατά την έννοια του άρθρου 2 του ν. 4412/2016 (Α΄147, διορθ. Σφαλμ. Α΄ 200 και Α΄ 206) καθώς είναι ένωση με κύρια επί συνδρομή μέλη της οργανισμού δημοσίου δικαίου, δηλαδή τα Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι. της χώρας, την Ακαδημία Αθηνών και την Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος, που κατέστησαν υποχρεωτικά μέλη του με το άρθρο 48 παρ. 2 του ν. 4009/2011 (Α΄ 195). Αποβλέπει δε στην εξοικονόμηση πόρων και την παροχή βελτιωμένων υπηρεσιών υποστήριξης του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου τους, μέσω μεταξύ άλλων, της χάραξης κοινής στρατηγικής για την απόκτηση δικαιωμάτων απομακρυσμένης πρόσβασης σε ηλεκτρονικές πηγές και υπηρεσίες πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών επιστημονικών περιοδικών (βλ. και ΕΣ Ζ Κλ. 315/2016, 251/2013, 233/2010).

Από το 2002 η χρηματοδότηση του ΣΕΑΒ για την πρόσβαση σε ηλεκτρονική πληροφόρηση γίνεται από τις δημόσιες επενδύσεις του ΥΠΑΙΘ. Η ΣΑΕ εκδιδόταν για το ΕΜΠ που αναλάμβανε να κάνει τις πληρωμές για το σύνολο των συμβάσεων που υπογράφονται από τον/την πρόεδρο του ΣΕΑΒ και τον εκάστοτε πρόεδρο. Στις 6-10-2016 με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μελών του Συνδέσμου η έδρα του ΣΕΑΒ μεταφέρθηκε στο ΑΠΘ.

Από το 2006 και μετά ανανεώνονται ανά τριετία οι συμβάσεις των ίδιων εκδοτών, λόγω συνεχούς μείωσης του προϋπολογισμού του ΣΕΑΒ, παρόλο που οι ανάγκες των βιβλιοθηκών αυξάνονται. Η απόφαση για το ποιο υλικό είναι απαραίτητο έτσι ώστε να καλύπτει κατά το δυνατόν τις ανάγκες των ερευνητών και των μεταπτυχιακών φοιτητών των ιδρυμάτων στηρίζεται στη συνεργασία μεταξύ των βιβλιοθηκών. Το Γραφείο των Ηλεκτρονικών Πηγών του ΣΕΑΒ στο ΑΠΘ ανέλαβε να συγκεντρώσει τις συνδρομές σε επιστημονικά περιοδικά που είχαν οι βιβλιοθήκες. Για κάθε τίτλο περιοδικού βρέθηκε με τις κατάλληλες βιβλιοθηκονομικές πηγές το κόστος και ο εκδότης, συνολικά με όλα τα ιδρύματα, ακαδημαϊκά και ερευνητικά. Η συνεργασία και διαβούλευση με τα μέλη του ΣΕΑΒ

είναι διαρκής και μόνιμη ώστε να επιλέγονται πάντα οι τίτλοι που ενδιαφέρουν τους ερευνητές των ιδρυμάτων. Οι οποιοσδήποτε αποφάσεις εγκρίνονται από τη Γενική Συνέλευση του ΣΕΑΒ.

Στην από την 16 Δεκεμβρίου 2020 συνεδρίαση της Γενικής Συνέλευσης του ΣΕΑΒ αποφασίστηκε η σύναψη συμβάσεων απομακρυσμένης πρόσβασης σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων με τους εκδοτικούς οίκους ACM, APS και De Gruyter και στην από την 16 Ιουνίου 2021 συνεδρίαση της Γενικής Συνέλευσης του ΣΕΑΒ αποφασίστηκε η σύναψη συμβάσεων για τις υπηρεσίες ORCID και INTEROPTICS. Ο συνολικός προϋπολογισμός των εν λόγω συμβάσεων ανέρχεται στα € 1.128.373,24, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

Publisher	2021	2022	2023	ΣΥΝΟΛΟ ΜΕ ΦΠΑ
ACM	€ 94.718,22			€ 117.450,59
APS	€ 121.098,60			€ 150.162,26
ORCID	€ 131.805,00	€ 123.172,00		€ 316.171,48
De Gruyter	€ 49.000,00		€ 49.000,00	€ 49.000,00
	147.000,00			
INTEROPTICS*	€ 127.610,99			
(Αύγ. 2021-Δεκ. 2022)		€ 96.417,97		
(Ιαν. 2023-Δεκ. 2023)		€ 96.607,25		
(Ιαν. 2024-Δεκ. 2024)		€ 397.588,91		
ΣΥΝΟΛΟ	€ 524.232,81	€ 268.589,97	€ 145.607,25	€ 1.128.373,24

* η διάρκεια σύμβασης είναι Αύγ. 2021-Δεκ. 2024

Όλοι οι ανωτέρω εκδοτικοί οίκοι είναι οι μοναδικοί πάροχοι και έχουν το αποκλειστικό δικαίωμα να προμηθεύουν επιστημονικά περιοδικά και βιβλία μέσω ηλεκτρονικής συνδρομής, τα οποία διατίθενται αποκλειστικά και μόνο από πλατφόρμα εκάστου εκδοτικού οίκου σε αντίστοιχη ιστοσελίδα του. Επίσης είναι αποκλειστικοί δικαιούχοι των δικαιωμάτων πλήρους πρόσβασης στους ιστοτόπους, μέσω των οποίων μπορούν να αποκτήσουν πρόσβαση στο περιεχόμενο επιστημονικών περιοδικών, σειρών ηλεκτρονικών βιβλίων, συλλογών ηλεκτρονικών βιβλίων και βάσεων δεδομένων. Ειδικότερα:

Ο εκδοτικός οίκος Association for Computing Machinery (ACM) με το από 07-05-2021 έγγραφο πιστοποιεί ότι «Ο Σύλλογος Μηχανημάτων Υπολογισμού (ACM) είναι ο αποκλειστικός εξουσιοδοτημένος πάροχος της Ψηφιακής Βιβλιοθήκης του Συλλόγου Μηχανημάτων Υπολογισμού (ACM) για την θεσμική αγορά των βιβλιοθηκών. Ο Σύλλογος Μηχανημάτων Υπολογισμού (ACM) κατέχει τα αποκλειστικά δικαιώματα διανομής παγκοσμίως και είναι αποκλειστικά εξουσιοδοτημένος να αδειοδοτεί την πρόσβαση στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη του Συλλόγου Μηχανημάτων Υπολογισμού (ACM) μέσω των εκπροσώπων του στη

βιβλιοθήκη και των ιδρυματικών συνεργατών του συμπεριλαμβανομένου και του Συνδέσμου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (Κοινοπραξία), με την κύρια τοποθεσία του στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης...».

Ο εκδοτικός οίκος American Physical Society (APS) προσκόμισε το από 01-01-2021 έγγραφο στο οποίο επιβεβαιώνει ότι «...η Ένωση Αμερικανών Φυσικών (American Physical Society) είναι η μόνη και αποκλειστική πηγή έκδοσης των κάτωθι περιοδικών σε διαδικτυακή μορφή για το 2021:

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ-ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣ Χ (ΑΝΟΙΧΤΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ)-
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣ Χ ΚΒΑΝΤΙΚΗ (PRX QUANTUM) (ΑΝΟΙΧΤΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ)-
ΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ-ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣ Α-ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ
ΦΥΣΙΚΗΣ Β-ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣ Γ-ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣ Δ-ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ
ΦΥΣΙΚΗΣ Ε-ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΈΡΕΥΝΑ (ΑΝΟΙΧΤΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ)-ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ
ΦΥΣΙΚΗΣ ΕΠΙΤΑΧΥΝΤΕΣ ΚΑΙ ΔΕΣΜΕΣ (ΑΝΟΙΧΤΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ)ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΡΕΥΣΤΑΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΥΛΙΚΑ-
ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΈΡΕΥΝΑ ΦΥΣΙΚΗΣ (ΑΝΟΙΧΤΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ)».

Ο εκδοτικός οίκος ORCID προσκόμισε το από 29-06-2021 έγγραφο με το οποίο βεβαιώνει ότι: «η ORCID είναι μία ανοιχτή, μη-κερδοσκοπική, που καθοδηγείται από την κοινότητα προσπάθεια δημιουργίας και τήρησης ενός μητρώου μοναδικών αναγνωριστικών ερευνητών και μίας διαφανούς μεθόδου σύνδεσης των ερευνητικών δραστηριοτήτων και αποτελεσμάτων με αυτά τα αναγνωριστικά. Η ORCID είναι μοναδική στην ικανότητά της να επεκτείνεται σε γνωστικά αντικείμενα, σε ερευνητικούς τομείς και σε εθνικά σύνορα. Είναι ένα κέντρο που συνδέει τους ερευνητές και την έρευνα μέσω της ενσωμάτωσης των αναγνωριστικών ORCID σε βασικές ροές εργασιών, όπως η συντήρηση ερευνητικού προφίλ, οι χειρόγραφοι αιτήσεις, οι αιτήσεις επιδότησης, και οι αιτήσεις χορήγησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Η ORCID παρέχει δύο βασικές λειτουργίες: (1) ένα μητρώο για την απόκτηση ενός μοναδικού αναγνωριστικού και τη διαχείριση ενός αρχείου δραστηριοτήτων και (2) διασυνδέσεις προγραμματισμού εφαρμογών (APIs) που υποστηρίζουν την διασυστημική επικοινωνία και επαλήθευση. Η ORCID καθιστά διαθέσιμο τον κώδικά της βάσει μίας άδειας ανοιχτής πηγής και θα δημοσιεύει ένα ετήσιο αρχείο δημόσιων δεδομένων βάσει ενός εργαλείου παραίτησης Creative Commons Μηδέν (CC0 waiver). Η ORCID AE (ORCID Inc.) είναι η αποκλειστική πάροχος του μητρώου ORCID που έχει πάνω από 8 εκατομμύρια μεμονωμένα αναγνωριστικά μέχρι στιγμής....»

Ο εκδοτικός οίκος De Gruyter με το από 01-07-2021 έγγραφο δηλώνει «.....Ότι η σύνθεση των πακέτων ηλεκτρονικού Περιοδικού, οι Βάσεις Δεδομένων και τα πακέτο Ηλεκτρονικών Βιβλίων Ντε Γκρόιταρ (De Gruyter) αποτελούν αποκλειστική ιδιοκτησία της Ντε Γκρόιταρ (De Gruyter). Η Ντε Γκρόιταρ (De Gruyter) είναι η αποκλειστική ιδιοκτήτρια του περιεχομένου που δημοσιεύθηκε υπό τα εντυπώματά της και έχει πλήρη δικαιώματα διανομής του περιεχομένου

που έχει δημοσιευθεί από συνεργάτες εκδότες που συμπεριλαμβάνονται στα πακέτα. Τα πακέτα ηλεκτρονικού Περιοδικού και ηλεκτρονικού Βιβλίου Ντε Γκρόιταρ (De Gruyter) είναι μόνο διαθέσιμα στην πλατφόρμα Ντε Γκρόιταρ Διαδικτυακά (De Gruyter Online), αμφότερα στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Κανένας άλλος εκδότης, συντάκτης ή εταιρεία δεν έχει δικαίωμα πρόσβασης στην Ντε Γκρόιταρ Διαδικτυακά (De Gruyter Online)...».

Ο εκδοτικός οίκος InterOPTICS προσκόμισε το από 11-3-2021 έγγραφο του εκδοτικού οίκου Open Library of Humanities, το από 26-3-2021 έγγραφο του εκδοτικού οίκου PORTICO, το από 11-3-2021 έγγραφο του Πανεπιστημίου της California (για τη βάση Thesaurus Linguae Graecae) και το από 18-5-2021 έγγραφο του Directory of Open Access Journals (DOAJ), με τα οποία διαβεβαιώνεται ότι η εταιρεία INTEROPTICS ΑΕ αποτελεί τον αποκλειστικό αντιπρόσωπο για τη διαχείριση των παραγγελιών από τον ΣΕΑΒ, των βάσεων δεδομένων των ανωτέρω εκδοτικών οίκων.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4412/2016 «Δημόσιες συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ» και ειδικότερα του άρθρου 32 το οποίο ορίζει ότι:»1. Στις ειδικές περιπτώσεις και περιστάσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 2 έως 6, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναθέτουν δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας στη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη προκήρυξη. 2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη προκήρυξη μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις (...) υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: (...) β) εάν (...) οι υπηρεσίες μπορούν να παρασχεθούν μόνον από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα για οποιονδήποτε από τους κατωτέρω λόγους: αα) στόχος της σύμβασης είναι η δημιουργία ή απόκτηση μοναδικού έργου τέχνης ή καλλιτεχνικής εκδήλωσης, ββ) απουσία ανταγωνισμού για τεχνικούς λόγους, γγ) προστασία των αποκλειστικών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Η εξαιρέσεις που ορίζονται στις υποπεριπτώσεις ββ' και γγ' εφαρμόζονται μόνο εάν δεν υπάρχει εύλογη λύση ή υποκατάστατο και η απουσία ανταγωνισμού δεν είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων της σύμβασης (...).

Περαιτέρω, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ υποπερ. δδ του ν. 4013/2011, όπως ισχύει, προβλέπεται ότι «[...] δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 3 του Π.Δ. 59/2007 και των άρθρων 24 και 25 του Π.Δ. 60/2007, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπíπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω προεδρικών διαταγμάτων.

Ο λόγος που επικαλούμαστε την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης κατ' εφαρμογή της διάταξης του αρ. 32 του ν. 4412/2016 είναι ότι η μοναδικότητα των προϊόντων των συμβάσεων είναι δεδομένη, αφού εκ της φύσεως τους δεν είναι δυνατή η ταυτόχρονη δημοσίευση σε δύο διαφορετικά περιοδικά, επομένως όλα τα επιστημονικά άρθρα όλων των περιοδικών είναι πρωτότυπα. Η επιλογή των περιοδικών ή των συλλογών αυτών (εφόσον προσφέρονται κατά συλλογές και όχι κατά μόνας) γίνεται με επιστημονικά κριτήρια και βάσει της απήχησης και της καταξίωσής τους στην επιστημονική κοινότητα όπως έχει εμπειρωθεί επί μακρό διάστημα, τουλάχιστον κατά την τελευταία δεκαετία που ο ΣΕΑΒ προσφέρει τις υπηρεσίες του. Επίσης, κατά το τρέχον έτος έγινε και συστηματική έρευνα μεταξύ των μελών της ακαδημαϊκής και ερευνητικής κοινότητας και αξιολόγηση των περιοδικών αυτών.

Επιπλέον σύμφωνα με τις αριθμ. 233/2010 πράξη του Ζ' κλιμακίου ΕΣ που αφορά στη σύναψη παρόμοιων συμβάσεων αναφέρεται ότι «τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας επιλέγουν τους εκδοτικούς εκείνους οίκους που προσφέρουν προϊόντα και υπηρεσίες που ανταποκρίνονται στις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες του κάθε ιδρύματος. Υπό το πρίσμα αυτό, η αποκλειστικότητα των αντίστοιχων εκδοτικών οίκων αναφορικά με την διάθεση-παραχώρηση χρήσης δικαιωμάτων που αποτελούν το αντικείμενο των ελεγχόμενων συμβάσεων αρκεί για τη θεμελίωση της νομιμότητας της απευθείας ανάθεσης, καθώς η οποιαδήποτε κρίση ως προς τα κριτήρια επιλογής των συγκεκριμένων εκδοτών θα οδηγούσε σε μη επιτρεπτό έλεγχο σκοπιμότητας.»

Τέλος, όπως έχει δεκτό με την υπ' αριθμ. 130/2007 απόφαση του VI Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με την υπογραφή σχεδίων συμβάσεων του ΣΕΑΒ και αντίστοιχων εκδοτών που αφορούσαν ομοίως τη συνδρομή και απόκτηση δικαιωμάτων απομακρυσμένης πρόσβασης σε ηλεκτρονικές πηγές και υπηρεσίες πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών επιστημονικών περιοδικών και βιβλίων είναι «νόμιμη η προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, δεδομένου ότι οι αντισυμβαλλόμενοι εκδοτικοί οίκοι είναι οι αποκλειστικοί διαθέτες των ηλεκτρονικών επιστημονικών περιοδικών που επελέγησαν από τον ΣΕΑΒ βάσει των αναγκών για την κάλυψη των γνωστικών πεδίων των ΑΕΙ και ΤΕΙ της χώρας (προσκομισθείσες βεβαιώσεις αποκλειστικότητας εκδοτικών οίκων), επομένως η διενέργεια διαγωνισμού για τις εν λόγω υπηρεσίες θα καθίστατο άνευ αντικειμένου, καθόσον μόνο οι ως άνω εκδοτικοί οίκοι, λόγω των προεκτεθέντων δικαιωμάτων τους περί αποκλειστικής διάθεσης για την πρόσβαση στα συγκεκριμένα ηλεκτρονικά επιστημονικά περιοδικά, θα είχαν τη δυνατότητα να παράσχουν τις υπηρεσίες αυτές.»

Το CPV της παροχής υπηρεσίας των ανωτέρω συνδρομών είναι 79980000-7 "υπηρεσίες συνδρομών" (για ACM, APS, De Gruyter, INTEROPTICS) και 48614000-5 "Σύστημα απόκτησης δεδομένων" (για ORCID).

Η επιλογή των εκδοτών έγινε, όπως έχουμε ήδη αναφέρει ανωτέρω, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Συνδέσμου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, η οποία ελήφθη στην από 16-12-2020 συνεδρίαση και στην από 16-06-2021 συνεδρίαση, με τις οποίες αποφασίστηκε η σύναψη συμβάσεων με εκδοτικούς οίκους για την απομακρυσμένη πρόσβαση σε ηλεκτρονικές πηγές, βάσεις δεδομένων και υπηρεσίες για το χρονικό διάστημα 2021-2024. Διευκρινίζουμε ότι οι γενικές συνελεύσεις των επιμέρους μελών του ΣΕΑΒ αποφασίζουν, κατόπιν εισηγήσεων των καθηγητών και ερευνητών των Πανεπιστημίων και ΤΕΙ, για την επιλογή των προτεινόμενων εκδοτών. Τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται είναι ακαδημαϊκά και ερευνητικά. Ειδικότερα, από τη λίστα των διεθνώς αναγνωρισμένων εκδοτών (βλ. <https://www.scijournal.org/top-international-journal-publisher.shtml>) επιλέγονται οι εκδοτικοί οίκοι, οι οποίοι λόγω της πληρότητας της συλλογής τους και του αριθμού των προσφερόμενων τίτλων, παρέχουν τη μεγαλύτερη δυνατή κάλυψη των ερευνητικών και ακαδημαϊκών αναγκών των μελών του ΣΕΑΒ. Τα αιτήματα των επιμέρους γενικών συνελεύσεων κοινοποιούνται στην Επιτροπή Ηλεκτρονικών Πηγών του ΣΕΑΒ (επισυνάπτεται), η οποία, υποβάλλει προς τη Γενική Συνέλευση την τελική πρόταση για την σύναψη των σχετικών συμβάσεων.

Όλοι οι ανωτέρω εκδοτικοί οίκοι είναι οι μοναδικοί πάροχοι και έχουν το αποκλειστικό δικαίωμα να προμηθεύουν επιστημονικά περιοδικά και βιβλία μέσω ηλεκτρονικής συνδρομής, τα οποία διατίθενται αποκλειστικά και μόνο από πλατφόρμα εκάστου εκδοτικού οίκου σε αντίστοιχη ιστοσελίδα του. Επίσης είναι αποκλειστικοί δικαιούχοι των δικαιωμάτων πλήρους πρόσβασης στους ιστοτόπους, μέσω των οποίων μπορούν να αποκτήσουν πρόσβαση στο περιεχόμενο επιστημονικών περιοδικών, σειρών ηλεκτρονικών βιβλίων, συλλογών ηλεκτρονικών βιβλίων και βάσεων δεδομένων.

Κατόπιν των ανωτέρω, σας υποβάλλουμε τα σχέδια των συμβάσεων με τους εκδοτικούς οίκους ACM, APS, ORCID, De Gruyter και INTEROPTICS, με τη συνημμένη τους αλληλογραφία, καθώς επίσης και σχέδια των προσκλήσεων προς διαπραγμάτευση και παρακαλούμε όπως προβείτε στις απαραίτητες ενέργειες για την έκδοση της σύμφωνης γνώμης της ΕΑΑΔΗΣΥ, για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32, παρ. 2, περ. β', υποπερ. γγ' του ν. 4412/2016 (ΦΕΚ 147/8-8-2016 τ.Α'), προκειμένου να κληθούν οι ανωτέρω εκδοτικοί οίκοι σε διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, για την υπογραφή των σχετικών συμβάσεων».

Η Αρχή με το με αρ. πρωτ. 4446/26-08-2021 έγγραφό της ζήτησε την παροχή διευκρινήσεων και τη συμπλήρωση του φακέλου ώστε να εξεταστεί το παραπάνω αίτημα της αιτούσας αναφέροντας επί λέξει τα εξής: "... παρακαλούμε όπως αποτυπωθεί περαιτέρω το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης με την εταιρεία InterOptics όσον αφορά την εδρεύουσα στο Ηνωμένο Βασίλειο εταιρεία Infrastructure services for Open Access C.I.C. (is4oa) καθώς αυτό δεν προκύπτει

σαφώς από την από 18/05/2021 βεβαίωση που προσκομίζεται. Επιπροσθέτως παρακαλούμε να διευκρινισθεί και να τεκμηριωθεί περαιτέρω η σχέση της εταιρείας αυτής με το Directory of Open Access Journals (DOAJ) και για ποιους λόγους και σε ποιο αντικείμενο αυτό αποτελεί μοναδική πάροχο και έχει αποκλειστικό δικαίωμα διάθεσης-παραχώρησης δικαιωμάτων πρόσβασης σε ηλεκτρονικές πηγές και υπηρεσίες πληροφόρησης". Περαιτέρω παρακαλείσθε, εάν είναι δυνατό, να μας αποστείλετε μία πιο πρόσφατη βεβαίωση της APS (American Physical Society) δεδομένου ότι η προσκομισθείσα με το αίτημά σας από 01/01/2021 σχετική βεβαίωση είχε εκδοθεί σε χρονικό διάστημα που ξεπερνά τους έξι μήνες κατά την ημέρα υποβολής του φακέλου με το αίτημά σας".

Η αιτούσα με το με αρ. πρωτ. 6505/21-09-2021 έγγραφό της (αρ. πρωτ. εισερχ. ΕΑΑΔΗΣΥ 5580/22-09-2021) διαβίβασε συνημμένα στην Αρχή το από 10-09-2021 έγγραφο το οποίο αναφέρει επί λέξει τα εξής: "Σας υποβάλουμε την αποτύπωση/περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης με την εταιρεία INTEROPTICS όσον αφορά την εταιρεία Infrastructure services for Open Access C.I.C. (is4oa), τη σχέση της με το Directory of Open Access Journals (DOAJ) καθώς και την τεκμηρίωση γιατί αποτελεί μοναδικό πάροχο της συγκεκριμένης υπηρεσίας. Επιπρόσθετα, θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε ότι ο ΣΕΑΒ, λαμβάνοντας υπόψη τον στρατηγικό στόχο του που είναι η υποστήριξη και προώθηση της ανοικτής πρόσβασης στην ελληνική επιστημονική κοινότητα, έκρινε σημαντική τη συνδρομή στο Directory of Open Access Journals (DOAJ), που ευρετηριάζει και παρέχει πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας επιστημονικά περιοδικά ανοικτής πρόσβασης για όλες τις επιστήμες. Το DOAJ αποτελεί έναν έγκυρο οδηγό για ερευνητές προκειμένου να ελέγχουν την αξιοπιστία των ηλεκτρονικών περιοδικών ανοικτής πρόσβασης και να δημοσιεύουν αντίστοιχα».

Τέλος, η αιτούσα διαβίβασε στην Αρχή την από 03-09-2021 επικαιροποιημένη βεβαίωση περί αποκλειστικότητας για τον εκδοτικό οίκο APS (American Physical Society).

2.2 Σύμφωνα με τα υποβληθέντα σχέδια απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου του Σ.Ε.Α.Β. για την προσφυγή του στη σκοπούμενη διαδικασία διαπραγμάτευσης, στα οποία γίνεται ρητή επίκληση της προαναφερόμενης νομικής βάσης του εξεταζομένου αιτήματος, παρατίθενται τα εξής στοιχεία ως προς το αντικείμενο των υπό ανάθεση συμβάσεων:

2.2.1 Το αντικείμενο της υπό ανάθεση δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών προς τον εκδότη με την επωνυμία ASSOCIATION FOR COMPUTING MACHINERY (ACM) αφορά στην "απόκτηση δικαιωμάτων απομακρυσμένης πρόσβασης σε ηλεκτρονικές πηγές και υπηρεσίες πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών επιστημονικών περιοδικών για το έτος 2021, όπως περιγράφονται παρακάτω, συνολικού προϋπολογισμού 94.718,22€ χωρίς ΦΠΑ (με ΦΠΑ 117.450,59€)", για το έτος 2021 σύμφωνα με πίνακα αδειοδοτημένου υλικού ο οποίος ναι μεν δεν παρατίθεται στο υπόψη σχέδιο πλην όμως το τελευταίο

περιλαμβάνει την εξής αναφορά ως προς τα ηλεκτρονικά επιστημονικά περιοδικά: “Το Κατοχυρωμένο Υλικό αποτελείται από όλα τα τρέχοντα και ιστορικά περιοδικά/συναλλαγές της ACM πρακτικά συνεδρίων, ενημερωτικά δελτία και άλλο υλικό εκτός από τις συλλογές βιβλίων της ACM. Τρέχουσα εξαγωγήμη λίστα όλου του Κατοχυρωμένου Υλικού υπάρχει εδώ: <https://dl.acm.org/about/content>.”

Περαιτέρω, στο ως άνω σχέδιο απόφασης αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι: “Ο εκδοτικός οίκος Association for Computing Machinery (ACM) είναι μοναδικός πάροχος και έχει το αποκλειστικό δικαίωμα να προμηθεύει επιστημονικά περιοδικά και βιβλία μέσω ηλεκτρονικής συνδρομής, τα οποία διατίθενται αποκλειστικά και μόνο από πλατφόρμα του σε αντίστοιχη ιστοσελίδα του. Επίσης είναι αποκλειστικός δικαιούχος των δικαιωμάτων πλήρους πρόσβασης στον ιστότοπο, μέσω των οποίου υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης των χρηστών του ΣΕΑΒ στο περιεχόμενο επιστημονικών περιοδικών, σειρών ηλεκτρονικών βιβλίων, συλλογών ηλεκτρονικών βιβλίων και βάσεων δεδομένων.”

Συναφώς, με την υποβληθείσα (από 07.05.2021) επιστολή του, ο εκδοτικός οίκος ASSOCIATION FOR COMPUTING MACHINERY (ACM) πιστοποιεί ότι: “Ο Σύλλογος Μηχανημάτων Υπολογισμού (ACM) είναι ο αποκλειστικός εξουσιοδοτημένος πάροχος της Ψηφιακής Βιβλιοθήκης του Συλλόγου Μηχανημάτων Υπολογισμού (ACM) για την θεσμική αγορά των βιβλιοθηκών. Ο Σύλλογος Μηχανημάτων Υπολογισμού (ACM) κατέχει τα αποκλειστικά δικαιώματα διανομής παγκοσμίως και είναι αποκλειστικά εξουσιοδοτημένος να αδειοδοτεί την πρόσβαση στην Ψηφιακή Βιβλιοθήκη του Συλλόγου Μηχανημάτων Υπολογισμού (ACM) μέσω των εκπροσώπων του στη βιβλιοθήκη και των θεσμικών συνεργατών του συμπεριλαμβανομένης και της Κοινοπραξίας του Συνδέσμου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (ΣΕΑΒ), με την κύρια τοποθεσία του στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης...”

2.2.2 Το αντικείμενο της υπό ανάθεση δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών προς τον εκδότη με την επωνυμία AMERICAN PHYSICAL SOCIETY (APS) αφορά στην “απόκτηση δικαιωμάτων απομακρυσμένης πρόσβασης σε ηλεκτρονικές πηγές και υπηρεσίες πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών επιστημονικών περιοδικών για το έτος 2021 όπως περιγράφονται παρακάτω, προϋπολογισμού 121.098,60€ χωρίς ΦΠΑ (με ΦΠΑ 150.162,26€)”, σύμφωνα με τον εξής πίνακα αδειοδοτημένου υλικού (ηλεκτρονικά περιοδικά): “Physical Review Letters, Physical Review X (Open Access), Reviews of Modern Physics, Physical Review A, Physical Review B, Physical Review C, Physical Review D, Physical Review E, Physical Review Applied, Physical Review Fluids, Physical Review Materials, Physical Review Research (Open Access), Physical Review Accelerators and Beams (Open Access), Physical Review Physics Education Research (Open Access), Physics (Open Access), Physical Review Online Archive (PROLA)”.

Συναφώς, με την υποβληθείσα (από 01.01.2021) επιστολή του, ο εκδοτικός οίκος AMERICAN PHYSICAL SOCIETY (APS) βεβαιώνει ότι: "... η Ένωση Αμερικανών Φυσικών είναι η μόνη και αποκλειστική πηγή έκδοσης των κάτωθι περιοδικών σε δικτυακή μορφή για το 2021: ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ-ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣ Χ (ΑΝΟΙΧΤΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ)- ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΙΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ- ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣ Α- ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣ Β- ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣ Γ- ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣ Δ- ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣ Ε- ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑ (ΑΝΟΙΧΤΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ)- ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΕΠΙΤΑΧΥΝΤΕΣ ΚΑΙ ΔΕΣΜΕΣ (ΑΝΟΙΧΤΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ)- ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ- ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΡΕΥΣΤΑ - ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΥΛΙΚΑ-ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΦΥΣΙΚΗΣ (ΑΝΟΙΧΤΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ)."

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, η αιτούσα απέστειλε συμπληρωματικά, κατόπιν σχετικού αιτήματος της Αρχής, την από 03-09-2021 επικαιροποιημένη επιστολή του εκδοτικού οίκου AMERICAN PHYSICAL SOCIETY (APS).

2.2.3 Το αντικείμενο της υπό ανάθεση δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών προς τον εκδοτικό οίκο / μη κερδοσκοπικό οργανισμό με την επωνυμία Open Researcher and Contributor Identifier (ORCID) αφορά στη συνδρομή "για την πρόσβαση των ιδρυμάτων/μελών του ΣΕΑΒ στην διασύνδεση προγραμματισμού εφαρμογών (Application Programming Interface/API), γεγονός που διευκολύνει την εγγραφή και την ανταλλαγή πληροφοριών με τις εγγραφές της ORCID (την βάση δεδομένων της ORCID), επιτρέπει τη διασύνδεση των πληροφοριακών συστημάτων των ιδρυμάτων/μελών για την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τα δεδομένα των ερευνητών και τα μέλη λαμβάνουν εξατομικευμένη υποστήριξη για την εφαρμογή της υπηρεσίας στα πληροφοριακά τους συστήματα για τα έτη 2021 – 2022, δηλαδή για δύο (2) έτη. (CPV: Σύστημα απόκτησης δεδομένων, κωδικός 48614000-5) [...] συνολικού κόστους και για τα δύο (2) έτη 254.977,00 € χωρίς το ΦΠΑ (με ΦΠΑ 316.171,48 €)."

Συναφώς, με την υποβληθείσα (από 29.06.2021) επιστολή του, ο εκδοτικός οίκος Open Researcher and Contributor Identifier (ORCID) βεβαιώνει ότι: "Η ORCID αποτελεί μια ανοικτή, μη κερδοσκοπική προσπάθεια δημιουργίας και λειτουργίας ενός μητρώου μοναδικών αναγνωριστικών ερευνητών και μιας διαφανούς μεθόδου σύνδεσης των ερευνητικών δραστηριοτήτων και των αποτελεσμάτων με αυτά τα αναγνωριστικά. Η ORCID είναι μοναδική, γιατί προσφέρει πρόσβαση σε πολλούς διαφορετικούς κλάδους και τομείς έρευνας, σε διεθνές επίπεδο. Είναι ένας κόμβος που συνδέει τους ερευνητές και την έρευνα μέσω της ενσωμάτωσης των αναγνωριστικών ORCID σε βασικές ροές εργασιών, όπως η συντήρηση ενός ερευνητικού προφίλ, η υποβολή χειρογράφων, οι αιτήσεις επιχορηγήσεων και οι αιτήσεις για διπλώματα ευρεσιτεχνίας. Η ORCID παρέχει δύο βασικές λειτουργίες: (1) ένα Μητρώο, για την απόκτηση ενός μοναδικού αναγνωριστικού και τη διαχείριση του αρχείου δραστηριοτήτων, και (2) Διεπαφές, που υποστηρίζουν την επικοινωνία μεταξύ συστημάτων και τον έλεγχο ταυτότητας. Η ORCID διαθέτει τον κωδικό της με άδεια ανοιχτού κώδικα και δημοσιεύει ετήσιο

αρχείο δημόσιων δεδομένων χωρίς CC0. Η ORCID Inc είναι ο μοναδικός προμηθευτής του μητρώου ORCID, με πάνω από πέντε (8) εκατομμύρια ενεργούς λογαριασμούς ερευνητών μέχρι σήμερα...”

2.2.4. De Gruyter

Το αντικείμενο της υπό ανάθεση δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών προς τον εκδοτικό οίκο De Gruyter αφορά στην “απόκτηση δικαιωμάτων απομακρυσμένης πρόσβασης σε ηλεκτρονικές πηγές και υπηρεσίες πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών επιστημονικών περιοδικών για τα έτη 2021-2023, όπως περιγράφονται παρακάτω, συνολικού προϋπολογισμού 147.000,00€ χωρίς ΦΠΑ (49.000 ευρώ ετησίως)”, σύμφωνα με πίνακα αδειοδοτημένου υλικού ο οποίος παρατίθεται στο σχέδιο της σχετικής σύμβασης».

Περαιτέρω, στο ως άνω σχέδιο απόφασης αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι: “Ο εκδοτικός οίκος De Gruyter είναι μοναδικός πάροχος και έχει το αποκλειστικό δικαίωμα να προμηθεύει επιστημονικά περιοδικά και βιβλία μέσω ηλεκτρονικής συνδρομής, τα οποία διατίθενται αποκλειστικά και μόνο από πλατφόρμα του σε αντίστοιχη ιστοσελίδα του. Επίσης είναι αποκλειστικός δικαιούχος των δικαιωμάτων πλήρους πρόσβασης στον ιστότοπο, μέσω των οποίου υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης των χρηστών του ΣΕΑΒ στο περιεχόμενο επιστημονικών περιοδικών, σειρών ηλεκτρονικών βιβλίων, συλλογών ηλεκτρονικών βιβλίων και βάσεων δεδομένων.”

Συναφώς, με την υποβληθείσα (από 01.07.2021) επιστολή του, ο εκδοτικός οίκος De Gruyter πιστοποιεί ότι: «...Ότι η σύνθεση των πακέτων ηλεκτρονικού Περιοδικού, οι Βάσεις Δεδομένων και τα πακέτο Ηλεκτρονικών Βιβλίων Ντε Γκρόιταρ (De Gruyter) αποτελούν αποκλειστική ιδιοκτησία της Ντε Γκρόιταρ (De Gruyter). Η Ντε Γκρόιταρ (De Gruyter) είναι η αποκλειστική ιδιοκτήτρια του περιεχομένου που δημοσιεύθηκε υπό τα εντυπώματά της και έχει πλήρη δικαιώματα διανομής του περιεχομένου που έχει δημοσιευθεί από συνεργάτες εκδότες που συμπεριλαμβάνονται στα πακέτα. Τα πακέτα ηλεκτρονικού Περιοδικού και ηλεκτρονικού Βιβλίου Ντε Γκρόιταρ (De Gruyter) είναι μόνο διαθέσιμα στην πλατφόρμα Ντε Γκρόιταρ Διαδικτυακά (De Gruyter Online), αμφότερα στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Κανένας άλλος εκδότης, συντάκτης ή εταιρεία δεν έχει δικαίωμα πρόσβασης στην Ντε Γκρόιταρ Διαδικτυακά (De Gruyter Online)...».

2.2.5. INTEROPTICS

Το αντικείμενο της υπό ανάθεση δημόσιας σύμβασης παροχής υπηρεσιών με την εταιρεία με την επωνυμία INTEROPTICS ΑΕ αφορά στην “απόκτηση δικαιωμάτων απομακρυσμένης πρόσβασης σε ηλεκτρονικές πηγές και υπηρεσίες πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών επιστημονικών περιοδικών για τα έτη 2021-2024 όπως περιγράφονται παρακάτω, σύμφωνα με πίνακα αδειοδοτημένου υλικού που συμπεριλαμβάνει τους εκδοτικούς οίκους

Open Library of Humanities, PORTICO, τη βάση δεδομένων Thesaurus Linguae Graecae – TLG του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνια και Directory of Open Access Journals (DOAJ) συνολικού προϋπολογισμού 320.636,21 ευρώ πλέον ΦΠΑ (397.588,91 ευρώ συμπ. ΦΠΑ) για τα έτη 2021 – 2024, δηλαδή για τρία (3) έτη, η οποία αναλύεται ως εξής: για το έτος 2021 €127.610,99 χωρίς ΦΠΑ (με ΦΠΑ €158.237,63), για το 2022 €96.417,97 χωρίς ΦΠΑ (με ΦΠΑ €119.558,29) και για το έτος 2023 €96.607,25 χωρίς ΦΠΑ (με ΦΠΑ €119.792,99).

Ειδικότερα, η εταιρεία INTEROPTICS ΑΕ παρέχει, με βάση τα αναφερόμενα στα υποβληθέντα έγγραφα, «υπηρεσίες μεσολάβησης και υπηρεσίες διαχείρισης και πρόσβασης» μεταξύ των εκδοτικών οίκων Open Library of Humanities, PORTICO και της βάσης δεδομένων Thesaurus Linguae Graecae – TLG του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνια και Directory of Open Access Journals (DOAJ) και της αιτούσας αναθέτουσας αρχής.

Στο από 27.07.2021 έγγραφο του ΣΕΑΒ αναφέρεται ότι «ο εκδοτικός οίκος InterOPTICS ΑΕ προσκόμισε το από 11-3-2021 έγγραφο του εκδοτικού οίκου Open Library of Humanities, το από 26-03-2021 έγγραφο του εκδοτικού οίκου PORTICO και το από 11-03-2021 έγγραφο του Πανεπιστημίου της California (για τη βάση Thesaurus Linguae Graecae) και το από 11-03-2021 έγγραφο του εκδοτικού οίκου Infrastructure Services for Open Access C.I.C. για την Υπηρεσία DOAJ, με τα οποία βεβαιώνεται ότι η εταιρεία INTEROPTICS ΑΕ αποτελεί τον αποκλειστικό αντιπρόσωπο για τη διαχείριση των παραγγελιών από τον ΣΕΑΒ, των βάσεων δεδομένων των ανωτέρω εκδοτικών οίκων.»

Περαιτέρω, η αιτούσα προσκόμισε τις από 11.03.2021, 26.03.2021, 11.03.2021 και 11.03.2021 επιστολές των εκδοτικών οίκων University of California/ Irvine, Portico, Open Library of Humanities και Directory of Open Access Journals (DOAJ) με τις οποίες επιβεβαιώνεται ότι η εταιρεία InterOptics είναι «αποκλειστική διαχειρίστρια («sole administrator») για τις παραγγελίες της Κοινοπραξίας του Συνδέσμου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών για τις συνδρομές των ετών 2021, 2022, 2023 και 2024». Μάλιστα στις παραπάνω επιστολές μνημονεύεται ρητά ότι η σχετική ανάθεση ισχύει έως το Δεκέμβριο του έτους 2024.

Επιπροσθέτως στο σχέδιο της «Σύμβασης Προμήθειας Συνδρομών» μεταξύ του ΣΕΑΒ και της εταιρείας InterOptics ΑΕ αναφέρονται, μεταξύ άλλων, ότι «α) η εταιρεία ενεργεί ως μεσάζων μεταξύ προμηθευτών και αγοραστών προϊόντων πληροφόρησης (σελ.1 περ. γ') β) είναι αποκλειστικός προμηθευτής των προσφερόμενων συνδρομών (σελ. 1 περ. ε') και γ) οι άδειες που αφορούν τα δικαιώματα χρήσης των συνδρομών θα συμφωνούνται και θα υπογράφονται πριν ή κατά την υπογραφή της παρούσας μεταξύ του ΣΕΑΒ και του εκδότη των συνδρομών και η InterOptics δεν είναι ιδιοκτήτρια των συνδρομών και ως εκ τούτου δεν υπέχει καμία ευθύνη για τους όρους που θέτουν οι εκδότες για τη χρήση των συνδρομών τους».

Όπως αναφέρθηκε ήδη παραπάνω, η αιτούσα με το με αρ. πρωτ. 6505/21-09-2021 έγγραφό της (αρ. πρωτ. εισερχ.ΕΑΑΔΗΣΥ 5580/22-09-2021) διαβίβασε συνημμένα το από 10-09-2021 έγγραφο το οποίο περιέχει την αποτύπωση/περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης με την εταιρεία INTEROPTICS όσον αφορά την εταιρεία Infrastructure services for Open Access C.I.C. (is4oa), τη σχέση της με το Directory of Open Access Journals (DOAJ), καθώς και την τεκμηρίωση γιατί αποτελεί μοναδικό πάροχο της συγκεκριμένης υπηρεσίας. Επιπρόσθετα, και όπως προαναφέρθηκε, έθεσε υπόψη της Αρχής ότι «ο ΣΕΑΒ, λαμβάνοντας υπόψη τον στρατηγικό στόχο του που είναι η υποστήριξη και προώθηση της ανοικτής πρόσβασης στην ελληνική επιστημονική κοινότητα, έκρινε σημαντική τη συνδρομή στο Directory of Open Access Journals (DOAJ), που ευρετηριάζει και παρέχει πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας επιστημονικά περιοδικά ανοικτής πρόσβασης για όλες τις επιστήμες. Το DOAJ αποτελεί έναν έγκυρο οδηγό για ερευνητές προκειμένου να ελέγχουν την αξιοπιστία των ηλεκτρονικών περιοδικών ανοικτής πρόσβασης και να δημοσιεύουν αντίστοιχα».

II. Νομικό πλαίσιο

3. Το άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του ν.4013/2011, όπως ισχύει, ορίζει τα ακόλουθα:

«2. Η Αρχή έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες: [...] δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παρ. 2 του άρθρου 26 και τα άρθρα 32 και 269 του Ν. 4412/2016 (Α' 147) εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/ΕΚ και 2014/25/ΕΚ, οι οποίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με το Ν. 4412/2016. Κατά την άσκηση της εν λόγω αρμοδιότητας η Αρχή λαμβάνει υπόψη της τις γενικές αρχές του ενωσιακού και εθνικού δικαίου. Η εν λόγω αρμοδιότητα ασκείται μέσα σε «προθεσμία είκοσι (20) εργασιμών ημερών» από την περιέλευση του σχεδίου απόφασης στην Αρχή, συνοδευόμενου από όλα τα στοιχεία στα οποία θεμελιώνεται, κατά περίπτωση, η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, με μέριμνα της αναθέτουσας αρχής. Με την άπρακτη παρέλευση της ως άνω προθεσμίας τεκμαίρεται η σύμφωνη γνώμη τη Αρχής. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ιδίως λόγω της πολυπλοκότητας της υπό ανάθεση σύμβασης, η Αρχή δύναται με απόφαση της, η οποία κοινοποιείται στην αιτούσα αναθέτουσα αρχή, να παρατείνει άπαξ την ως άνω προθεσμία για δεκαπέντε (15) επιπλέον «εργάσιμες» ημέρες. [...]».

4. Στο άρθρο 2 “Ορισμοί (άρθρο 2 και άρθρο 33 παρ. 1 εδάφιο β' της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και άρθρο 2 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)” του ν. 4412/2016 (Α' 147/8.8.2016) ορίζεται ότι:

1) α) ως «αναθέτουσες αρχές» νοούνται το κράτος, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου ή οι ενώσεις μιας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου και οι αναθέτουσες αρχές κατά την έννοια του άρθρου 223 και β) ως «αναθέτοντες φορείς» νοούνται οι αναθέτοντες φορείς κατά την έννοια του άρθρου 224, 2) ως «κεντρικές κυβερνητικές αρχές (ΚΚΑ)», νοούνται οι αναθέτουσες αρχές που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Α' και, εφόσον έχουν επέλθει διορθώσεις ή τροποποιήσεις, οι φορείς που τις έχουν διαδεχθεί, 3) ως «μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές» νοούνται όλες οι αναθέτουσες αρχές που δεν είναι κεντρικές κυβερνητικές αρχές, 4) ως «οργανισμοί δημοσίου δικαίου» νοούνται οι οργανισμοί που έχουν όλα τα ακόλουθα χαρακτηριστικά: α) έχουν συσταθεί για το συγκεκριμένο σκοπό της κάλυψης αναγκών γενικού συμφέροντος, που δεν έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα, β) έχουν νομική προσωπικότητα και γ) χρηματοδοτούνται, κατά το μεγαλύτερο μέρος, από τις κρατικές αρχές, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου ή η διαχείριση των οποίων υπόκειται σε έλεγχο ασκούμενο από τους οργανισμούς αυτούς ή έχουν διοικητικό, διευθυντικό ή εποπτικό συμβούλιο, του οποίου περισσότερο από το ήμισυ των μελών διορίζεται από τις κρατικές αρχές, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή από άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου, ... 7) ως «έργο» νοείται το αποτέλεσμα ενός συνόλου δομικών εργασιών ή εργασιών μηχανικού, το οποίο επαρκεί καθαυτό για την επιτέλεση οικονομικής ή τεχνικής λειτουργίας, 7α) ως «δημόσιες συμβάσεις μελετών και τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών» νοούνται όλες οι συμβάσεις με αντικείμενο την εκπόνηση μελετών και την παροχή τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, οι οποίες συνδέονται με την εκτέλεση έργου, κατά την έννοια της περ. 7 ή τον χωρικό σχεδιασμό, όταν οι μελέτες δεν εκπονούνται και οι υπηρεσίες δεν παρέχονται από το προσωπικό της αναθέτουσας αρχής, ... 9) ως «δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών» και ως «συμβάσεις υπηρεσιών» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών που δεν εμπίπτουν στην περ. 7α. Στις συμβάσεις υπηρεσιών περιλαμβάνονται και οι συμβάσεις παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών που έχουν ως αντικείμενο τον σχεδιασμό, προγραμματισμό, οργάνωση, διαχείριση, παρακολούθηση, έλεγχο και αξιολόγηση επιχειρησιακών και αναπτυξιακών προγραμμάτων και δράσεων σε όλους τους τομείς της οικονομίας, καθώς και σε οριζόντιου χαρακτήρα παρεμβάσεις, την υποστήριξη της υλοποίησής τους με τη μεταφορά της απαραίτητης τεχνογνωσίας, καθώς και την παροχή εξωγενών υπηρεσιών (outsourcing) υλοποίησης των ανωτέρω προγραμμάτων και δράσεων. Στις συμβουλευτικές υπηρεσίες υπάγονται ιδίως οι οικονομικές μελέτες, κοινωνικές μελέτες και μελέτες οργάνωσης και επιχειρησιακής έρευνας».

5. Η διάταξη του άρθρου 5 ("Κατώτατα όρια (άρθρο 4 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2170)") του ίδιου ως άνω νόμου ορίζει ότι:

“Ως κατώτατα όρια, σε συνάρτηση προς την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, εκτός ΦΠΑ, ορίζονται τα ακόλουθα: (...) β) 135.000€ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. Αν οι δημόσιες συμβάσεις προμηθειών ανατίθενται από τις αναθέτουσες αρχές που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, το εν λόγω κατώτατο όριο ισχύει μόνο για τις συμβάσεις που αφορούν τα οριζόμενα στο Παράρτημα ΙΙΙ του Προσαρτήματος Α' προϊόντα, γ) 209.000€ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. Το κατώτατο όριο αυτό εφαρμόζεται επίσης στις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, όταν οι συμβάσεις αυτές αφορούν προϊόντα που δεν εμπίπτουν στο Παράρτημα ΙΙΙ του Προσαρτήματος Α',[...].”

Συναφώς επισημαίνεται ότι, με βάση τις σχετικές διατάξεις του Κανονισμού 2017/2365 της Επιτροπής της 18ης Δεκεμβρίου 2017 “για την τροποποίηση της οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα κατώτατα όρια εφαρμογής για τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων”, το ανωτέρω χρηματικό όριο (των 209.000€) του άρθρου 5 στοιχείο γ' του ν. 4412/2016, το οποίο αφορά τις μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές, όπως η αιτούσα, είχε τροποποιηθεί από 1.1.2018 και για τα έτη 2018 και 2019 στο ποσό των 221.000€, ενώ από 1.1.2020 τροποποιήθηκε στο ποσό των 214.000€, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/1828 της Επιτροπής της 30ης Οκτωβρίου 2019 “για την τροποποίηση της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ όσον αφορά στα κατώτατα χρηματικά όρια για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών, υπηρεσιών και έργων”.

6. Στο άρθρο 6 (“Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης (άρθρο 5 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)”) του ιδίου ως άνω νόμου προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

“1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς ΦΠΑ, όπως εκτιμάται από την αναθέτουσα αρχή, συμπεριλαμβανομένου κάθε τυχόν δικαιώματος προαιρέσεως ή τυχόν παρατάσεων της σύμβασης, όπως ορίζουν ρητά τα έγγραφα της σύμβασης.[...]

3. Η επιλογή της χρησιμοποιούμενης μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης δεν γίνεται με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου. Η σύμβαση δεν κατατέμενεται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η εφαρμογή οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου, εκτός αν αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους.

4. Η εκτιμωμένη αξία ισχύει τη στιγμή της αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού ή, στις περιπτώσεις όπου δεν προβλέπεται προκήρυξη

διαγωνισμού, τη στιγμή που η αναθέτουσα αρχή εκκινεί τη διαδικασία σύναψης σύμβασης, για παράδειγμα ερχόμενη σε επαφή με οικονομικούς φορείς για τους σκοπούς της σύναψης της σύμβασης, όπου ενδείκνυται κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 61. [...]

9. Όταν ένα σχέδιο αγοράς για την απόκτηση ομοιογενών αγαθών μπορεί να οδηγήσει σε ανάθεση συμβάσεων υπό τη μορφή χωριστών τμημάτων, λαμβάνεται υπόψη κατά την εφαρμογή του άρθρου 5 περιπτώσεις β' και γ' η συνολική εκτιμώμενη αξία όλων αυτών των τμημάτων. Όταν η συνολική αξία των τμημάτων ισούται ή υπερβαίνει το κατώτατο όριο που προβλέπεται στο άρθρο 5, το παρόν Βιβλίο εφαρμόζεται στην ανάθεση κάθε τμήματος.”

7. Στο άρθρο 32 παρ. 2 περ. β' του ν. 4412/2016, οι οποίες ενσωματώνουν τις αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται ότι:

“2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] β) εάν τα έργα, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μπορούν να παρασχεθούν μόνον από έναν συγκεκριμένο οικονομικό φορέα για οποιονδήποτε από τους κατωτέρω λόγους: αα) στόχος της σύμβασης είναι η δημιουργία ή απόκτηση μοναδικού έργου τέχνης ή καλλιτεχνικής εκδήλωσης, ββ) απουσία ανταγωνισμού για τεχνικούς λόγους,

γγ) προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

Οι εξαιρέσεις που ορίζονται στις υποπεριπτώσεις ββ' και γγ' εφαρμόζονται μόνο εάν δεν υπάρχει εύλογη εναλλακτική λύση ή υποκατάστατο και η απουσία ανταγωνισμού δεν είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων της σύμβασης”.

Συναφώς, σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη 50 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ: “λόγω των επιζήμιων επιπτώσεων στον ανταγωνισμό, οι διαδικασίες με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση γνωστοποίηση προκήρυξης σύμβασης θα πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο σε άκρως εξαιρετικές περιπτώσεις. Η εξαίρεση αυτή θα πρέπει να περιορίζεται σε περιπτώσεις που είτε η δημοσίευση είναι αδύνατη, για λόγους κατεπείγουσας ανάγκης οφειλομένης σε γεγονότα τα οποία η αναθέτουσα αρχή δεν θα μπορούσε να προβλέψει και για τα οποία δεν ευθύνεται, είτε είναι σαφές εξ αρχής ότι η δημοσίευση δεν θα οδηγήσει σε μεγαλύτερο ανταγωνισμό ή σε καλύτερα αποτελέσματα όσον αφορά την προμήθεια, μεταξύ άλλων και γιατί αντικειμενικά υπάρχει μόνο ένας οικονομικός φορέας που μπορεί να εκτελέσει τη σύμβαση. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι τα έργα τέχνης, όπου η ταυτότητα του καλλιτέχνη συνδέεται άρρηκτα με τον μοναδικό χαρακτήρα και την αξία του έργου τέχνης. Η αποκλειστικότητα μπορεί να οφείλεται και σε άλλους λόγους, όμως μόνο καταστάσεις αντικειμενικής αποκλειστικότητας μπορούν να

δικαιολογήσουν τη χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση, εφόσον η κατάσταση της αποκλειστικότητας δεν δημιουργήθηκε από την ίδια την αναθέτουσα αρχή με στόχο τη μελλοντική διαδικασία προμήθειας. Οι αναθέτουσες αρχές που επικαλούνται αυτή την εξαίρεση θα πρέπει να αιτιολογούν γιατί δεν υπάρχουν εύλογες εναλλακτικές ή υποκατάστατα, όπως η χρήση εναλλακτικών διαύλων διανομής ακόμα και εκτός του κράτους μέλους της αναθέτουσας αρχής ή να εξετάζουν παρεμφερή από άποψη λειτουργίας έργα, αγαθά και υπηρεσίες. Στις περιπτώσεις που η κατάσταση της αποκλειστικότητας οφείλεται σε τεχνικούς λόγους, αυτοί θα πρέπει να προσδιορίζονται με ακρίβεια και να αιτιολογούνται κατά περίπτωση. Θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν, επί παραδείγματι, την τεχνική αδυναμία άλλων οικονομικών φορέων να επιτύχουν τις απαιτούμενες επιδόσεις ή την αναγκαιότητα χρήσης ειδικής τεχνογνωσίας, εργαλείων ή μέσων που μόνον ένας φορέας διαθέτει. Οι τεχνικοί λόγοι μπορεί να προέρχονται επίσης από ειδικές απαιτήσεις διαλειτουργικότητας που πρέπει να πληρούνται για να εξασφαλιστεί η λειτουργία των έργων, των αγαθών ή των υπηρεσιών. [...]”.

8. Σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3404/2005 (ΦΕΚ Α΄ 260) άρθρο 17, περί της σύστασης και λειτουργίας του Σ.Ε.Α.Β., προβλέπονται τα εξής:

“1. Επιτρέπεται η σύσταση Συνδέσμου, με τίτλο "Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (Σ.Ε.Α.Β.)", με σκοπό την εξοικονόμηση πόρων και την παροχή βελτιωμένων υπηρεσιών υποστήριξης του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου τους. Ειδικότερα, μεταξύ των στόχων του Σ.Ε.Α.Β. περιλαμβάνονται η συντονισμένη ανάπτυξη των συλλογών των επί μέρους Κεντρικών Βιβλιοθηκών, η δημιουργία συστήματος διαδανεισμού σε εθνικό πλαίσιο, η χάραξη κοινής στρατηγικής στον τομέα της πρόσβασης σε ηλεκτρονικό υλικό με σκοπό την αποτελεσματικότερη για τη χώρα διαχείριση των πηγών πληροφόρησης και η υιοθέτηση κοινών προτύπων και δεικτών απόδοσης των υπηρεσιών τους. Ο Σύνδεσμος αποτελείται από τα Πανεπιστήμια και τα Τ.Ε.Ι. της χώρας.

2. Η σύσταση και η λειτουργία του Σ.Ε.Α.Β. γίνεται με τη σύνταξη και υπογραφή από τα Ιδρύματα προγραμματικής συμφωνίας, στην οποία προβλέπονται οι στόχοι και οι όροι συνεργασίας. Εάν δεν επέλθει, με ενιαία προγραμματική συμφωνία, η ταυτόχρονη συνεργασία όλων των Ιδρυμάτων, τα εφεξής ενδιαφερόμενα Ιδρύματα θα μπορούν με ιδιαίτερη συμφωνία να προσχωρούν στην αρχική προγραμματική συμφωνία σύστασης του Σ.Ε.Α.Β..

3. Συνεργαζόμενα μέλη του Συνδέσμου μπορεί να είναι και Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ. που εποπτεύονται από άλλα Υπουργεία εκτός από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, καθώς και άλλοι κρατικοί οργανισμοί.”

Συναφώς επισημαίνεται ότι σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 48 παρ. 2 του ν. 4009/2011 περί δομής και λειτουργίας των Α.Ε.Ι. προβλέπονται τα εξής: “2. Ο Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (Σ.Ε.Α.Β.), που συστάθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 του ν. 3404/2005 (Α΄ 260), έχει ως

σκοπό την εξοικονόμηση πόρων και την παροχή βελτιωμένων υπηρεσιών υποστήριξης του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου των μελών του. Ειδικότερα, μεταξύ των στόχων του Σ.Ε.Α.Β. περιλαμβάνονται η συντονισμένη ανάπτυξη των συλλογών των επί μέρους κεντρικών βιβλιοθηκών, η δημιουργία συστήματος διαδανεισμού σε εθνικό επίπεδο, η χάραξη κοινής στρατηγικής στον τομέα της πρόσβασης σε ηλεκτρονικό υλικό με σκοπό την αποτελεσματικότερη για τη χώρα διαχείριση των πηγών πληροφόρησης και η υιοθέτηση κοινών προτύπων και δεικτών απόδοσης των υπηρεσιών τους. Μέλη του Συνδέσμου είναι τα Α.Ε.Ι. της χώρας, η Ακαδημία Αθηνών και η Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος.”

III. Νομική εκτίμηση

9. Το υπό εξέταση αίτημα του Α.Π.Θ., ως εκπροσώπου του Σ.Ε.Α.Β., αφορά στη σύναψη δημοσίων συμβάσεων παροχής υπηρεσιών κατά την έννοια των προπαρατεθεισών διατάξεων της περ. 9 της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016. Πράγματι, το αντικείμενο των υπόψη συμβάσεων εμπίπτει στον κωδικό CPV 79980000-7 (Υπηρεσίες συνδρομών) και 48614000-5 «Σύστημα απόκτησης δεδομένων» του Κοινού Λεξιλογίου δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών, ο δε Σ.Ε.Α.Β., ο οποίος έχει συσταθεί κατόπιν της νομοθετικής πρόβλεψης των προπαρατεθεισών διατάξεων του άρθρου 17 του ν. 3404/2005 με την από 27.2.2008 προγραμματική συμφωνία μεταξύ των Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι. της χώρας και αποτελεί το νομικό πρόσωπο που θα συμβληθεί με τους προτεινόμενους αναδόχους εκδοτικούς οίκους / παρόχους στο πλαίσιο των υπόψη συμβάσεων, είναι αναθέτουσα αρχή κατά την έννοια των προπαρατεθεισών διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 1 περ. α' ν. 4412/2016 (βλ. τα σχετικώς κριθέντα με τις πράξεις Ζ' Κλιμακίου Ελεγκτικού Συνεδρίου υπ' αριθμ. 456/2019, 268/2017, 315/2016 251/2013 καθώς επίσης και με τις γνώμες υπ' αριθμ. Δ106/2019, Δ38/2019 και Δ79/2020 της Αρχής).

Πιο συγκεκριμένα, το Σ.Ε.Α.Β., το οποίο έχει νομική προσωπικότητα, αποτελεί, όπως έχει κριθεί κατά την ανωτέρω νομολογία, ένωση με κύρια επί συνδρομή μέλη του οργανισμού δημοσίου δικαίου (και συγκεκριμένα: τα Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι. της χώρας, την Ακαδημία Αθηνών και την Εθνική Βιβλιοθήκη) και αποβλέπει ειδικότερα στην εξοικονόμηση πόρων και την παροχή βελτιωμένων υπηρεσιών υποστήριξης του εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου των οργανισμών δημοσίου δικαίου που αποτελούν μέλη του, μέσω, μεταξύ άλλων, της χάραξης κοινής στρατηγικής για την απόκτηση δικαιωμάτων απομακρυσμένης πρόσβασης σε ηλεκτρονικές πηγές και υπηρεσίες πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών επιστημονικών περιοδικών, συνεπώς έχει συσταθεί προς κάλυψη αναγκών γενικού συμφέροντος που δεν έχουν βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα.

Λαμβάνοντας δε υπ' όψιν ότι: α) το εξεταζόμενο αίτημα αφορά στην ανάθεση δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών κατόπιν προσφυγής στη διαδικασία

διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β' υποπερ. γγ' του ν. 4412/2016 και β) η συνολική προϋπολογισθείσα δαπάνη, ποσού 938,430,03€ χωρίς ΦΠΑ, για την ανάθεση των συμβάσεων του εξεταζόμενου αιτήματος με αντικείμενο τη συνδρομή και απόκτηση δικαιωμάτων απομακρυσμένης πρόσβασης σε ηλεκτρονικές πηγές και υπηρεσίες πληροφόρησης για τα κύρια και συνεργαζόμενα μέλη του Σ.Ε.Α.Β., συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών επιστημονικών περιοδικών και βιβλίων, υπερβαίνει τα προαναφερόμενα κατώτατα όρια του άρθρου 5 του ν. 4412/2016, διαπιστώνεται, ενόψει και των προπαρατεθεισών διατάξεων του άρθρου 6 παρ. 8 ν. 4412/2016, ότι συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή της σύμφωνης γνώμης της κατ' άρθρο 2 παράγραφος 2 περίπτωση γ' υποπερίπτωση δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει.

10. Συναφώς επισημαίνεται ότι η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, και ήδη άρθρα 26 και 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, περιπτώσεις (αντίστοιχα άρθρα 24 και 25 π.δ/τος 60/2007 και ήδη άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016). Περαιτέρω επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, ήτοι από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αρχής της διαφάνειας, του ελεύθερου ανταγωνισμού, της αποφυγής των διακρίσεων και της ίσης μεταχείρισης στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, προκειμένου η Οδηγία 2014/24/ΕΕ να μην απωλέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13ης Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

11. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 32 παράγραφος 2 περίπτωση β' υποπερίπτωση γγ' του ν. 4412/2016, οι αναθέτουσες αρχές δύναται να προσφεύγουν, κατ' εξαίρεση, σε διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, στην περίπτωση που συντρέχουν λόγοι προστασίας αποκλειστικών δικαιωμάτων του προτεινόμενου αναδόχου οικονομικού φορέα, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, και ειδικότερα όταν για λόγους νομικούς η σύμβαση μπορεί να ανατεθεί μόνον σε αυτόν.

Συγκεκριμένα, η ανωτέρω εξαιρετική διαδικασία εφαρμόζεται όταν το αντικείμενο της ανατιθέμενης σύμβασης προστατεύεται από δικαιώματα πνευματικής ή βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως σήματα και δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, ακόμα και εάν αυτά δεν είναι κατοχυρωμένα (βλ. Κατευθυντήρια Οδηγία 1/2013 της Αρχής, αναρτημένη στο www.eaadhsy.gr), και, ως εκ τούτου, καθίσταται απολύτως αναγκαίο να ανατεθεί η εκτέλεση της σύμβασης σε συγκεκριμένο ανάδοχο, ο οποίος όμως δεν αρκεί να είναι απλώς ικανός να εκτελέσει με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο τη σύμβαση, αλλά απαιτείται να είναι και ο μοναδικός έναντι οιαδήποτε άλλου (ΔΕΚ 199/85 Επιτροπή κατά Ιταλίας, ΔΕΚ 296/92 Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας, ΔΕΚ 57/94 Επιτροπή κατά Ιταλικής Δημοκρατίας).

Ειδικότερα, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της διάταξης του άρ. 32 παρ. 2 περ. β' υποπερ. γγ' ν. 4412/2016, η οποία ενσωμάτωσε στο εθνικό δίκαιο την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 50 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προκειμένου να τυγχάνει εφαρμογής η συγκεκριμένη εξαιρετική διαδικασία δεν αρκεί η αναθέτουσα αρχή να δείξει ότι σκοπεί να αποκτήσει μία υπηρεσία που προστατεύεται από τέτοιου είδους δικαιώματα αλλά πρέπει να αποδείξει α) ότι δεν υπάρχει άλλος υποψήφιος που θα μπορούσε να προσφέρει ισοδύναμες υπηρεσίες ως "εύλογη εναλλακτική λύση ή υποκατάστατο", όπου ως τέτοια νοείται "η χρήση εναλλακτικών διαύλων διανομής ακόμα και εκτός του κράτους μέλους της αναθέτουσας αρχής" ή "παρεμφερείς από άποψη λειτουργίας [...[υπηρεσίες", κατά την αιτιολογική 50 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, καθώς επίσης και β) ότι η απουσία ανταγωνισμού δεν είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων της σύμβασης, δηλαδή το ότι "η κατάσταση της αποκλειστικότητας δεν δημιουργήθηκε από την ίδια την αναθέτουσα αρχή με στόχο τη μελλοντική διαδικασία προμήθειας", κατά την ίδια ως άνω αιτιολογική σκέψη (πρβλ. και απόφαση ΔΕΚ C-328/92, Επιτροπή κατά Βασιλείου της Ισπανίας, Συλλογή 1994, σ. I-1583, σκέψη 17, όπως επίσης και απόφαση ΔΕΚ C-57/94, σκέψη 23).

Οι δε λόγοι που στοιχειοθετούν τη μοναδικότητα του προτεινόμενου αναδόχου οικονομικού φορέα έναντι άλλων ομοειδών επιχειρήσεων πρέπει να αιτιολογούνται ειδικώς (πρβλ. Ελ.Συν. Τμ. Μείζ. Επτ. Συνθ. 4169/2013, VI Τμ. 6018/2015, 3264/2013, 36/2010).

Τέλος, κατά την πάγια νομολογία (βλ. αποφάσεις VI Τμ Ελ.Συν. 77/2008, 263/2007, 186, 187, 188, 189, 190, 191/2006, 61/2004), η προσφυγή των αναθετουσών αρχών στη συγκεκριμένη διαδικασία διαπραγμάτευσης πρέπει να έπεται της στάθμισης όλων των οικονομοτεχνικών παραμέτρων που καθιστούν αναγκαία την προσφυγή σε αυτήν την όλως εξαιρετική διαδικασία, με πλήρη και ειδική αιτιολογία που πρέπει να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου, για τους λόγους που επέβαλαν την απόφαση αυτή.

12. Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης προκύπτουν τα ακόλουθα:

12.1 Στο πλαίσιο του κατά το άρθρο 17 παρ. 1 ν. 3404/2005 σκοπού σύστασης και λειτουργίας του, (βλ. ανωτέρω), ο Σ.Ε.Α.Β. προτίθεται όπως αναθέσει - διά της σκοπούμενης διαδικασίας διαπραγμάτευσης - τις πέντε δημόσιες συμβάσεις του εξεταζόμενου αιτήματος με αντικείμενο τη συνδρομή και απόκτηση δικαιωμάτων απομακρυσμένης πρόσβασης σε ηλεκτρονικές πηγές και υπηρεσίες πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών επιστημονικών περιοδικών και βιβλίων και ειδικότερα τις εξής συμβάσεις: α) μία (1) σύμβαση με εκτιμώμενη αξία 94.718,22€ χωρίς ΦΠΑ (με ΦΠΑ 117.450,59€) και προτεινόμενο ανάδοχο τον εκδοτικό οίκο / πάροχο με την επωνυμία Association for Computing Machinery (ACM) για το έτος 2021, β) μία (1) σύμβαση με εκτιμώμενη αξία 121.098,60€ χωρίς ΦΠΑ (με ΦΠΑ 150.162,26€) και προτεινόμενο ανάδοχο τον εκδοτικό οίκο / πάροχο με την επωνυμία American Physical Society (APS) για το έτος 2021, γ) μία (1) σύμβαση με εκτιμώμενη αξία 254.977,00 € χωρίς το ΦΠΑ (με ΦΠΑ 316.171,48 €). και προτεινόμενο ανάδοχο τον εκδοτικό οίκο / πάροχο με την επωνυμία Open Researcher and Contributor Identifier (ORCID) για τα έτη 2021 – 2022, δηλαδή για δύο (2) έτη και δ) μία (1) σύμβαση με συνολική εκτιμώμενη αξία 147.000,00 € χωρίς το ΦΠΑ για τα έτη 2021-2023, δηλαδή για τρία έτη και προτεινόμενο ανάδοχο τον εκδοτικό οίκο / πάροχο με την επωνυμία De Gruyter και ε) μία (1) σύμβαση με εκτιμώμενη αξία 320.636,21 ευρώ πλέον ΦΠΑ (397.588,91 ευρώ συμπ. ΦΠΑ) για τα έτη 2021 – 2024, δηλαδή για τρία (3) έτη και προτεινόμενο ανάδοχο την εταιρεία INTEROPTICS AE.

12.2 Σύμφωνα με την από 27.07.2021 επιστολή της Προέδρου του Σ.Ε.Α.Β., προπαρατεθείσα υπό παρ. 2.1 της παρούσας, το Σ.Ε.Α.Β. για την προσφυγή του στη σκοπούμενη διαδικασία διαπραγμάτευσης επικαλείται το ότι: “Όλοι οι ανωτέρω εκδοτικοί οίκοι είναι οι μοναδικοί πάροχοι και έχουν το αποκλειστικό δικαίωμα να προμηθεύουν επιστημονικά περιοδικά και βιβλία μέσω ηλεκτρονικής συνδρομής, τα οποία διατίθενται αποκλειστικά και μόνο από πλατφόρμα εκάστου εκδοτικού οίκου σε αντίστοιχη ιστοσελίδα του. Επίσης είναι αποκλειστικοί δικαιούχοι των δικαιωμάτων πλήρους πρόσβασης στους ιστοτόπους, μέσω των οποίων μπορούν να αποκτήσουν πρόσβαση στο περιεχόμενο επιστημονικών περιοδικών, σειρών ηλεκτρονικών βιβλίων, συλλογών ηλεκτρονικών βιβλίων και βάσεων δεδομένων”.

Προς επίρρωση του ανωτέρω ισχυρισμού του Σ.Ε.Α.Β., με το εξεταζόμενο αίτημα υπεβλήθησαν οι από 07.05.2021, 03.09.2021, 29.06.2021, 01-07-2021 καθώς και (από την INTEROPTICS) οι 11-03-21, 26-03-21, 11-03-21, 18-05-21 και 14-09-21 επιστολές – δηλώσεις αποκλειστικότητας των προτεινόμενων αναδόχων των συμβάσεων του εξεταζόμενου αιτήματος, εκδοτικών οίκων / παρόχων: α) ASSOCIATION FOR COMPUTING MACHINERY (ACM), β) AMERICAN PHYSICAL SOCIETY (APS), γ) ORCID, δ) De Gruyter και ε) INTEROPTICS AE αντίστοιχα, περί του ότι καθένας εξ αυτών είναι μοναδικός πάροχος και έχει αποκλειστικό δικαίωμα να προμηθεύει - μεταξύ άλλων - τα συγκεκριμένα επιστημονικά βιβλία και περιοδικά μέσω ηλεκτρονικής συνδρομής, η οποία διατίθεται αποκλειστικά

από ηλεκτρονική πλατφόρμα εκάστου εκδοτικού οίκου/παρόχου σε αντίστοιχη ιστοσελίδα του (βλ. ανωτέρω υπό παρ. 2.2. της παρούσας).

Συναφώς, και όσον αφορά στα κριτήρια με βάση τα οποία επιλέχθηκαν από το Σ.Ε.Α.Β. τα συγκεκριμένα ηλεκτρονικά περιοδικά και βιβλία τα οποία παρέχουν οι προτεινόμενοι ανάδοχοι των υπόψη συμβάσεων, στην ίδια ως άνω επιστολή της Προέδρου του Σ.Ε.Α.Β. σημειώνεται ότι: “Η επιλογή των περιοδικών ή των συλλογών αυτών (εφόσον προσφέρονται κατά συλλογές και όχι κατά μόνας) γίνεται με επιστημονικά κριτήρια και βάσει της απήχησης και της καταξίωσής τους στην επιστημονική κοινότητα όπως έχει εμπεδωθεί επί μακρό διάστημα, τουλάχιστον κατά την τελευταία δεκαετία που ο ΣΕΑΒ προσφέρει τις υπηρεσίες του. Επίσης, κατά το τρέχον έτος έγινε και συστηματική έρευνα μεταξύ των μελών της ακαδημαϊκής και ερευνητικής κοινότητας και αξιολόγηση των περιοδικών αυτών”.

Συνεπώς, η κρίση επί των κριτηρίων αυτών εκφεύγει, ως έλεγχος σκοπιμότητας, του πεδίου ελέγχου που οφείλει να διενεργήσει η Αρχή στο πλαίσιο της παροχής της ζητούμενης σύμφωνης γνώμης της επί του εξεταζομένου αιτήματος (πρβλ. και σχετική αναφορά της Δ106/2019 απόφασης της Αρχής στην υπ. αριθμ 233/2010 πράξη του Ζ' Κλιμακίου Ελ.Συν. η οποία αφορά σε προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας παρόμοιων με τις εξεταζόμενες συμβάσεων και στην οποία αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι: “...τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας επιλέγουν τους εκδοτικούς εκείνους οίκους που προσφέρουν προϊόντα και υπηρεσίες που ανταποκρίνονται στις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες του κάθε Ιδρύματος. Υπό το πρίσμα αυτό, η αποκλειστικότητα των αντίστοιχων εκδοτικών οίκων αναφορικά με τη διάθεση-παραχώρηση χρήσης των δικαιωμάτων που αποτελούν το αντικείμενο των ελεγχόμενων συμβάσεων αρκεί για την θεμελίωση της νομιμότητας της διαδικασίας απευθείας ανάθεσης καθώς η οποιαδήποτε κρίση ως προς τα κριτήρια επιλογής των συγκεκριμένων εκδοτών θα οδηγούσε σε μη επιτρεπτό έλεγχο σκοπιμότητας (πρβλ. Πράξη 130/2007 VI Τμ., 79/2006 IV Τμ.)”.

Σημειωτέον ότι, κατόπιν της προαναφερθείσας Δ106/23—10-2019 σύμφωνης γνώμης της Αρχής εξεδόθη η με αρ. 759/2019 πράξη προσυμβατικού ελέγχου του Ζ' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου (που επικαλείται και προσκομίζει η αιτούσα), η οποία επικύρωσε τη νομιμότητα της διαδικασίας ανάθεσης δύο εκ των, στην παραπάνω γνώμη, αναφερομένων συμβάσεων.

Τέλος, και ως προς τις προϋποθέσεις της μη ύπαρξης εύλογης εναλλακτικής λύσης ή υποκατάστατου και του ότι η προβαλλόμενη κατά το εξεταζόμενο αίτημα απουσία ανταγωνισμού δεν είναι αποτέλεσμα τεχνητού περιορισμού των παραμέτρων της σύμβασης, το Σ.Ε.Α.Β. - στην ίδια ως άνω επιστολή της Προέδρου του - επικαλείται το ότι “η μοναδικότητα των προϊόντων των συμβάσεων είναι δεδομένη, αφού εκ της φύσεως τους δεν είναι δυνατή η ταυτόχρονη δημοσίευση σε δύο διαφορετικά περιοδικά, επομένως όλα τα

επιστημονικά άρθρα όλων των περιοδικών είναι πρωτότυπα.”, το οποίο έχει γίνει δεκτό από την Αρχή στο πλαίσιο της έκδοσης της υπ’ αριθμ. Δ106/2019 απόφασης της (βλ. σκ. 17 επ.) για την παροχή της θετικής σύμφωνης γνώμης της επί παρόμοιου αιτήματος της ίδιας αναθέτουσας αρχής (πρβλ. και σχετικές σύμφωνες γνώμες της Αρχής επί αντίστοιχων αιτημάτων της ίδιας αναθέτουσας αρχής κατά τις υπ’ αριθμ. 55/2014, 154/2016, 64/2017, 38/2019 και 79/2020 αποφάσεις της, τις οποίες επικαλείται το Σ.Ε.Α.Β. κατά το εξεταζόμενο αίτημα, καθώς επίσης και σύμφωνες γνώμες υπ’ αριθμ. 564/2013 και 131/2018 της Αρχής επί αντίστοιχων αιτημάτων της εν λόγω αναθέτουσας αρχής).

12.3 Επομένως, με βάση τα προεκτεθέντα, διαφαίνεται ότι, εν προκειμένω, τεκμηριώνεται επαρκώς η συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής των επικαλούμενων διατάξεων του άρθρου 32 παράγραφος 2 περίπτωση β’ υποπερίπτωση γγ’ του ν. 4412/2016 προκειμένου για την προσφυγή του Σ.Ε.Α.Β. στη σκοπούμενη διαδικασία διαπραγμάτευσης (πρβλ. και σκ. 17 επ. της ανωτέρω υπ’ αριθμ. Δ106/2019 απόφασης της Αρχής, ιδίως δε τη σχετική της αναφορά στην υπ’ αριθμ. 130/2007 πράξη του VI Τμήματος Ελ.Συν., αναφορικά με τον προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας συμβάσεων μεταξύ του Σ.Ε.Α.Β. και αντίστοιχων εκδοτικών οίκων με όμοιο προς τις εξεταζόμενες συμβάσεις αντικείμενο, βάσει της οποίας έχει κριθεί ότι είναι “νόμιμη η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, χωρίς την προηγούμενη δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, δεδομένου ότι οι ως άνω αντισυμβαλλόμενοι εκδοτικοί οίκοι είναι οι αποκλειστικοί διαθέτες των ηλεκτρονικών επιστημονικών περιοδικών που επελέγησαν από τον Σ.Ε.Α.Β. βάσει των αναγκών για την κάλυψη των γνωστικών πεδίων των Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι. της χώρας (βλ. τις προσκομιζόμενες οικείες βεβαιώσεις των εκδοτικών οίκων), επομένως η διενέργεια διαγωνισμού για τις εν λόγω υπηρεσίες θα καθίστατο άνευ αντικειμένου, καθ’ όσον μόνο οι ως άνω εκδοτικοί οίκοι, λόγω των προεκτεθέντων δικαιωμάτων τους περί αποκλειστικής διάθεσης για την πρόσβαση στα συγκεκριμένα ηλεκτρονικά επιστημονικά περιοδικά, θα είχαν τη δυνατότητα να παράσχουν τις υπηρεσίες αυτές”.

IV. Συμπέρασμα

Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, η Αρχή ομόφωνα αποφασίζει:

Την παροχή σύμφωνης γνώμης, κατά το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ’ υποπερ. δδ’ του ν. 4013/2011, επί του εξεταζόμενου αιτήματος του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ως εκπροσώπου του Συνδέσμου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, για την

προσφυγή του τελευταίου σε διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης για την ανάθεση πέντε (5) συμβάσεων με αντικείμενο τη συνδρομή και απόκτηση δικαιωμάτων απομακρυσμένης πρόσβασης σε ηλεκτρονικές πηγές και υπηρεσίες πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών επιστημονικών περιοδικών και βιβλίων, συνολικής εκτιμώμενης αξίας 1.128,373,24€ συμπ. ΦΠΑ (938.430,03 χωρίς ΦΠΑ), για τα έτη 2021 έως 2024, κατ' επίκληση των διατάξεων του άρθρου 32 παρ. 2 περ. β' υποπερ. γγ' του ν. 4412/2016, λόγω συνδρομής των προς τούτο τασσόμενων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Αθήνα, 14 Οκτωβρίου 2021

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Αντιπρόεδρος

Αδάμ Καραγλάνης